

امتحانات متمرکز عمومی نیمسال اول ۱۴۰۲-۱۴۰۱

ساعت برگزاری: ۸:۳۰ صبح	نمره: ۲۰	مدت پانگول: ۹۰ دقیقه
------------------------	----------	----------------------

مهر مدرسه

شماره یا نام مصحح اول	نمره به عدد	نمره به حروف
شماره یا نام مصحح دوم	نمره به عدد	نمره به حروف

کد طلکبی:

کد امتحان:	۲۴۰۱۱/۱۰
تاریخ آزمون:	۱۴۰۱/۱۰/۲۱
عنوان:	اصول فقه ۱
کتاب:	دروس فی علم الاصول
محدوده:	از تعریف علم اصول تا ابتدای النوع الثانی (اصول عملیه) (ص ۶۷-۱۹)
حذفیات:	دروس فی علم الاصول: مباحث ذیل توسط اساتید "تلخیص" و مطالب کلی ارائه شود: ۱. از ابتدای تعریف علم اصول تا پایان جواز استنباط (ص ۲۵-۱۹) ۲. از اول دلالت «الدلیل الشرعی اللفظی» تا ابتدای «المدلول الوضعی و المدلول التصدیقی» (ص ۴۲-۳۴) ۳. از علاقه الحکم بمقدماته تا انتهای العلاقه داخل الحکم الواحد (ص ۶۵-۶۴) در تلخیص، تطبیق متون عرب لازم نیست.

کلمه از نوشتن نام و نام خانوادگی در برگه امتحان و پاسخنامه، خودداری نمایید.

۰/۵

۱- موضوع علم اصول چیست؟ ص ۲۱

- الف. حیثیات مشترک در عملیات استنباط
- ب. ادله اربعه در عملیات استنباط
- ج. اصول عملیه
- د. حجیت ادله

۰/۵

۲- علم اصول نسبت به علم فقه شباهت به چه علمی دارد؟ ص ۲۲

- الف. علم حدیث
- ب. علم منطق
- ج. علم ادبیات
- د. علم کلام

۰/۵

۳- عنصر مشترک میان ادله محرزه و اصول عملیه چیست؟ ص ۳۰

- الف. حجیت ظهور
- ب. حجیت امارات
- ج. حجیت قطع
- د. اصل برائت

۰/۵

۴- کدام گزینه درباره وضع، صحیح است؟ ص ۳۶

- الف. سببیت اعتباری بین لفظ و معنا
- ب. اقترانی که فقط اعتبار است
- ج. قرن متکرر بین لفظ و معنا
- د. قرن اکید بین لفظ و معنا

۰/۵

۵- خبر واحد چگونه خبری است؟ ص ۵۳

- الف. راوی آن یک یا دو نفر است
- ب. خبر یک نفر مورد وثوق
- ج. راوی آن یک نفر است
- د. خبری که متواتر نیست

۰/۵

۶- مقدمیت «بلوغ» برای نماز، از کدام مقدمات است؟ ص ۶۴

- الف. مقدمه واجب
- ب. مقدمه وجوب
- ج. مقدمه وجود
- د. مقدمه علمیه

۷- حکم تکلیفی و وضعی را با مثال تعریف کنید. ص ۲۷

۲

جواب: حکم تکلیفی آن است که ابتداءً و بدون واسطه به فعل مکلف تعلق می‌گیرد مانند حرمت شرب خمر و وجوب نماز. حکم وضعی آن است که ابتداءً به چیز دیگری غیر از فعل مکلف تعلق می‌گیرد ولی مرتبط با فعل مکلف و تأثیر گذار در آن است مانند زوجیت که به خود مکلف تعلق می‌گیرد و وجوب اطاعت که فعل زوجه است بر آن مترتب می‌شود.

۲

۸- مراد از «حجیت قطع» چیست؟ توضیح دهید. ص ۳۰

جواب: مراد از حجیت قطع معذرت و منجزیت است، معذرت یعنی اگر مکلف به واسطه عمل به قطعش با مولا مخالفت کند معذور باشد و مولا او را عقاب نمی‌کند و منجزیت یعنی اگر مکلف به قطعش عمل نکند و در واقع هم مخالفت با قطعش مخالفت با مولا باشد در این حال مولا می‌تواند او را عقاب کند.

۱

۹- وضع تعین و تعینی را توضیح دهید. ص ۳۸

جواب: وضعی که به سبب کثرت استعمال حاصل می‌شود وضع تعینی اما وضعی که به سبب فعل واضح از ابتدا تحقق می‌یابد وضع تعینی است.

۲

۱۰- معنای اسمی و حرفی را تبیین کرده، «فعل» دارای کدام معنا است؟ ص ۳۹-۴۰

جواب: معنای اسمی: معنای مستقلی است که از اسم می‌فهمیم چه به تنهایی و چه در ضمن کلام معنای حرفی: معنای حروف را فقط در ضمن کلام می‌فهمیم که همان رابط بین معانی اسمیه است. (۱ نمره) فعل مرکب از اسم و حرف است به عبارتی ماده فعل اسم و هیئت آن حرف است. (۱ نمره)

۲

۱۱- دلالت تصویریه و دلالت تصدیقیه اولی را در قالب مثال توضیح دهید. ص ۴۳

جواب: وقتی جمله‌ای مانند الحق منتصر می‌شنویم معنای آن در ذهن نقش می‌پذیرد بدون اینکه جهت صدور آن مورد توجه باشد یعنی حتی اگر از فرد نائم آن را بشنویم چنین دلالتی را دلالت تصویریه می‌گویند.

حال اگر این جمله را از فرد ملتفت بشنویم اعم از اینکه گوینده قصد جدی داشته باشد یا نه. چنین جمله‌ای دلالت می‌کند که متکلم اراده استعمال جمله و اخطار معنای آن به ذهن شنونده را دارد به چنین دلالتی تصدیقیه اول می‌گویند.

۲

۱۲- منطوق و مفهوم جمله شرطیه را در قالب مثال تشریح کنید. ص ۴۸

جواب: در اصطلاح اصولیین جمله شرط مانند اذا زالت الشمس فصل بر دو معنا دلالت می‌کند یکی ایجابی است و آن وجوب نماز هنگام زوال که اصطلاحاً به آن منطوق می‌گویند و معنای دوم که سلبی است و به آن مفهوم می‌گویند عبارت است از انتفاء وجوب هنگام عدم تحقق زوال. بنابراین جمله مذکور دارای دو مدلول است.

۲

۱۳- دلیل قاعده حجیت ظهور (اصاله الظهور) چیست؟ ص ۵۰

جواب: دلیل آن مرکب از دو مقدمه است. الف- سیره اصحاب ائمه علیهم السلام از آن جهت که از عقلاء هستند مبتنی بر عمل به ظواهر کتاب و سنت بود ب- چون این سیره در مرأی و مسمع امامان معصوم علیهم السلام بود و آنها ردعی نسبت به آن سیره نداشتند پس امضای سیره توسط معصومین علیهم السلام ثابت می‌شود.

۲

۱۴- اجتماع امر و نهی را با یک مثال توضیح دهید. ص ۵۸

جواب: هرگاه یک شیء واحد دارای دو وصف و دو عنوان باشد آیا ممکن است دو حکم مختلف به آن تعلق گیرد؟ یک حکم به لحاظ یکی از اوصاف و عنوان‌ها و دیگری به لحاظ وصف و عنوان دیگر مانند وضو با آب غصبی که یک وجود است ولی متصف به دو وصف است یکی وضو و دیگری غصب پس چنین عملی در عین حالی که وجود واحد دارد ولی متصف به دو عنوان می‌باشد.

۲

۱۵- مراد از «موضوع حکم» در اصطلاح اصولی را به همراه مثال بیان کرده، چه ارتباطی با حکم دارد؟ ص ۶۱-۶۲

جواب: مجموعه اموری که فعلیت حکم بر آنها متوقف است را در اصطلاح اصولی موضوع حکم می‌گویند، مانند استطاعت که در صورتی حکم بر مکلف فعلیت می‌یابد که فرد مستطیع باشد پس مستطیع بودن مکلف موضوع حکم، وجوب حج است. (۱/۵ نمره) رابطه حکم موضوع مانند رابطه بین سبب و مسبب است که مسبب متوقف بر سبب است. (۰/۵ نمره)